

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Будь готов!

38-ше (3634) №,
2023 ий 22 сентябрь,
кугарня.

Ямде лий

0+

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Юзо виян туныктышо

И РЕЧКИНЫН ФОТОЖЕ

27 сентябрь –
Воспитательын да йоча-садыште
ыштыше пашаенг-влакын
кечышт.

ПОДПИСКЕ

2024 ийын икымше пелий-жылан «Ямде лий» газетлан верласе связь отделенийлаште, podpiska.pochta.ru сайт полшымо дене возалташ лиш.

Индекс – П4696.

Ак – 432 тенгеат 48 ыр.

Подпискым ыштыше-влак коклаште лотерей модыш эртаралтеш. Квитанцийым редакцийышке колтыман.

Тўн приз –
3D ручка.

Рекламе.

«Воспитатель – тиде кумда илыш корныш омсам почшо юзо виян айдеме, туныктышо. Тудын моштымашыже да шинчымашыж деч изи нбоган ончыкылык илышыже шога», – тыге ойлен француз литератор да философ К.А.Гельвеций. Моткоч чын ой. Вет йоча ава деч вара лач воспитатель дене йоча-садыште икымше гана ваплиеш. Нбога тудлан ўшана, лишыл айдемыжлан шотла. Воспитатель икшывым ончыкылык илышлан ямдыла. А тиде моткоч неле да изи ег ончылно мутым кучымо сомыл. Садланак воспитатель профессийым йоча-влакым йоратыше да шке пашажым чот аклыше айдеме гына ойыра.

Теве Йошкар-Оласе 49-ше номеран «Лесная сказка» йоча-садыште Н.Л.Ибраева (снимкыште йоча-влак дене пырля) 1990 ий гыч воспитательлан пашам ышта. Ты жапыште мыняр тукымым кумда илыш корныш луктын!

– Мыйын пашам – тиде мыйын илышем. Кажне кечын паша верышкем йывыртен ошкылам. Йочан шинчаштыже куан сескемем ужам гын, тиде пнал да ончыкыжым пашам ыштал ижшио ўшан, – ойла Надежда Леонидовна. – Икшывым йоратен гына кўкшио лектышыш шуаш лиш. Выпускникем-влакын сеҗымашышт – тиде мыйынат паша лектышем, шонем.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Фотом интернет гыч налме.

15-16 сентябрьште Йошкар-Олаште Э.Сапаев лумеш Марий кугыжаныш опер да балет академический театрыште «Танцуй и пой, моя Россия!» калык-сцене искусство дене всероссийский фестивалын регионсо йыжынже эртаралтын. Рүдолашке Волжский, Курыкмарий, Марий Турек, Медведево, Оршанке, Шернур районла, Ижевск, Чебоксар, Курск, Угарман кундемысе Семенов олала гыч йоча кол-

лектив-шамыч мастарлыкштым ончыкташ толыныт. Марий Эл гыч Курыкмарий районсо «Шыжарвлә» күсле-влакын образцовый ансамблышт (снимкыште) да Медведево район Пүкшерме ялысе клуб пеленысе «Весела кумыл» калык фольклор ансамбль сенышыш лектыныт. Нуно 8 декабрьште Москосо кугыжаныш Кремль полатыште гала-концертыште усталыкышт дене палдарат.
Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.

Историйым шергалына

★ *Российыште 21 сентябрь Воин чап кече семын палемдалтеш. 1380 ий ты кечын Дмитрий Донской князьын вуйлатымышж почеш руш войска-влак Куликово пасушто татар-монгол-шамычым кырен шалатеныт.*

★ *1799 ий 24 сентябрьыште руш полководец А.В.Суворовын вуйлатыме руш войска-влак Альпа курык гоч вончымышт годым Швейцарийыште Сен-Готард перевалым геройлын эртенят.*

Куанен тунемына

У тунемме ий тўналмеке, школышкына у оборудований-влакым кондышт. Классышкына ноутбукым, принтерым, интерактивный панельым верандышт. Келге шинчымашым налаш чыла йон уло. Классыште эше ик сомыл ешаралте – туныктышын информационный технологий дене польшкалышыже. Тиде пашам Артемийлан ўшанышна. Тудо кажне кечын панельым шымла, мом ыштен кертмыжым терга (снимкыште). Мыланемат у пашам пуышт. Ынде мый классын старостыжо улам. Йолташем-влаклан эре ум шонен лукташ тыршем. Тек классыште илыш весела лиш.

Анастасия КАЗАНЦЕВА.
У Торъял, Немда.

Фотом школ архив гыч налме.

Российысе увер

Ўдыр-рвезе-шамыч, «Арткласс» всероссийский конкурсышко ушнеда да сенышыш лектыда гын, школысо актывый залым яра олмаклат. Куштымашым, почеламутым лудмым, сўрет нерген каласкалымым видеош возыза да «ВКонтакте» соцыкылысе «Арт-класс» приложенийышке 1 октябрь марте верандыза.

Тунемше-влаклан «Слово о моей стране» всероссийский акцияым увертареныт. Шочмо кундем нерген сочиненийым, почеламутым серыман, сўретым сўретлыман. Тўрыс увер – словомоейстраны.рф сайтыште.

2-8 октябрьыште «Большая учительская неделя» мероприятий эрталтеш. Арня жапыште туныктышо-влак семинарыште, мастер-классыште, тренингыште мастарлыкштым вианден кертят. Тыгак эксперт-шамычын лекцийыштым колышташ йон лиш.

Марий Элысе увер

6 октябрьыште С.Г.Чавайнын шочмыжлан 135 ий темме лумеш Морко район Чавайнурышто «Чавайн лудмаш» районла кокласе поэзий конкурс эрталтеш. Йодмашым mar-muzei@mail.ru адрес дене электрон почтыш колтыман.

14 октябрьыште Йошкар-Оласе Чарла Кремльыште «Угинде» регион-влак кокласе калык пайрем эрталтеш.

Тунемше ден студент-влаклан «Малые Евсеевские чтения» регион-влак кокласе шанче-практике конференций 10 ноябрьыште Т.Евсеев лумеш Национальный тоштерыште лиш. Йодмашым fumus.ru сайтышке 20 октябрь марте колтыман.

Тыныс илыш верч!

Фотом школ архив гыч налме.

Советский район Өрша кундем гыч 22 пörьен Украиныште эртаралтше спецоперацийыште шке порысшым шукта. Тыгодым нунын авашт, пелашышт, ковашт, йочашт öрдыжеш огыт код. Кертмышт семын полшат. Өрша селасе Косьма ден Дамиан черке пелен Воскресный школ кенежымат йоча йүк дене темше лийын. 7-14 ияш ўдыр-рвезе-влак Т.Н.Нагаеван, А.Г.Кропотован вуйлатымышт почеш волонтер пашашке ушненыт (сним-

кыште). Кенеж каникуллан түрлө кундем гыч толшо икшыве-влак армейский душым ыштеныт. Яна ден Егор Репинмыт, Катя ден Никита Халтуринмыт, Аделина Полушина, Андрей ден Данил Репинмыт, Ангелина Мочалова, Полина Чепайкина – чыланат Өрша школышто тунемыт. Ксения Домрачева Вечын, Маша Кропотова 21-ше номеран Семёновка, Максим Дубников Йошкар-Оласе 23-шо номеран, Софья Мочалова Марий Турек, Максим Иванов Медведево районысо Руэм, Сева Репин, Юлия Щербакова Советский посёлкысо школла гыч улыт. Йоча-шамыч дене пырля Вечын да Өрша школла тунуктышышт-влак Э.В.Иванова ден Р.Г.Антропова, амалкалче Н.Т.Михайлова полшеныт. 1700 армейский душым түрлө вере колтым. Салтак-влак деч таумутан видеом налаш моткоч куанле.

А.КРОПОТОВА.

Советский, Вечын.

Сенгымаш

● Москошто «Юные техники и изобретатели» всероссийский конференцийыште сенгымаш-влакым иктешленыт. Йошкар-Оласе Бауман лицейын тунемшыже-влак Дарья ден Алиса Чучелинамыт, Арсений Капитонов «Портативный комплекс для диагностики предстартового состояния» проекттышт дене палдареныт. Ўдыр-рвезе-влак «Высокие технологии в медицине: функциональность, технологии, практическая реализация» танасыште кокымшо верым налыныт.

● Тений Марий Элыште «Нацийын кроссшо» всероссийский танасымашын тунемше Звенигово оласе «Водник» стадионышто лийын. Тудо «Демографий» нацпроектын «Спорт – илышын нормыжо» федерал проект почеш эртаралтын. Ийготым шотыш налын, спортсмен-влак түрлө кужытыш куржыныт. Изирак ийготан-шамыч коклаште Яна Черняева, Илья Яровиков сенгышыш лектыныт.

Сүретлаш келша

Мыланем сүретлаш келша. Садланак рисований урокым моткоч йöратем. Мемнам сылнылыкым умылаш, сайын сүретлаш Борис Михайлович Степанов тунукта. Тудо тусым келыштараш, йонгылышым тöрлаш полша. Урокышто пүртүсым, пеледышым моторын сүретлем. Сылне пашамым авамлан, йолташем-влаклан пöлеклем.

Лиза ЕГОРОВА.

Морко, Арын.

Ўшан ила

Морко район Эгерсола школышто у тунемме ий тўналмеке, изирак тоштерым келыштарыме. Тушто акрет годсо арверым, вургемым, моткоч шуко фотографийым верандыме. Украиныште эртаралтше военный операцийыште вуйым пыштыше салтак-влак нерген стендым ыштыме. Йоча-шамычлан тоштерыште ум пален налаш келша. Илыш-йўланат, эртыме корнынат, калыкнат огыт мондалт манын ўшан ила.

Г.СОШИНА, М.Казаков
лўмеш тоштер вуйлатыше.

Йочалан – каныме вер

15 сентябрьыште Шернур район Мустай школ пелен йоча площадкым починыт (снимкыште). Тунемше-влаклан тиде моткоч куанле увер лийын. Площадкым почмашке вуйлатыше, тунемше, тунуктышо-влак, ял калык погыненыт. «Йоча – тиде мемнан ончыкылыкна», – ойлен Чылдемыр ял шотан илемын главаже А.А.Милютина. – *Тыгай каныме верым ялыште ышташ йөн уло гын, тугеже шочмо кундемна ила да тўзлана*. Ўдыр-рвезе-влакым Чебурашка саламлен. Нуно пырля модыныт, куштеныт, у вашталтышлан куаненыт.

Н.ТОКТАРОВА ямдылен.

Фотом интернет-гыч налме.

Марий Элын ужашыже улыт

2-шо номеран Советский школышто тунемше йоча-влак шочмо кундем-мышт дене кугешнат, келгын шымлат, тывыра ден йулам пален налаш тыршат. Тиде марий да англичан йылмылам туныктышо Ж.Я.Ялкаеван паша лектышыже. Жанна Яновна кум ий ончыч «Республика Марий Эл и я» кружокым почын. Тушко 5-6-шо класслаште тунемше удыр-рвезе-влак коштыт (снимкыште).

— Кажне йоча шкенжым кугу тунян изи ужашыже семын шижшаш. Шочмо кундемым шымлымашке куснымо деч ончыч родотукымым радамлена, еш пушектым суретлена. Тидым кузе ышташ килмө нерген раш умылтарем, — ойла Жанна Яновна.

Кружокышто Марий Элын сорап верже-влак нерген мотор видеом, презентацийым ончат. Тора кундемышке лектын кошташ йон чылаж годым уке, садлан шочмо районштым келгынак шымлат. Э.М.Иванов лумеш районсы краеведений тоштер дене пенгыде кылым кучат. Йоча-влак шымлыме пашашт денат куандарат. Мутлан, Фёдор Таныгин «Деревня Кундушумбал — родина моих предков» проектым возен.

— Икана рвезе сожкылыште Александр Акилбаевын вудым «Пешиком по республике» передачыште кочаковажын ялжым ужын. Тыге Кундушумбалым шымлаш

кумылжо лектын. Ялыште шуко уста ен шочын-кушкын. Галина Щербакова «Кугезе кумыл» фольклор ансамбльым вуйлата. Таныгинмыт еш спортлан шуман. 2009 ийыште Марий Элыште эн сай спорт еш семын танасымаште сенышыш лектыныт. Алексей Волков — Марий Элын калык артистше, «Марий кундем» калык семужгар оркестрын вуйлатышыже. Тыгак тале туныктышо ден спортс-

мен-влак ятырын улыт. Ме кажныжым талешкылан шотлена да кугешнена. Кундушумбаке турист-влак толаш тунжальт маньын, Фёдор моткоч ишана, — ойла Жанна Яновна.

Туныктышын да йоча-влакын ончыкылык шонымашышт ятыр. Тек нуно илышыш шындалалтыт да кугу лектышым кондат.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Фотом школ архив

гыч налме.

Мотор Элнет

Тений мый Элнет энгерым кымыше гана ужынам. Лицей пеленысе лагерьыш коштмо годым туншкан погынен миен улына. Эн ондак автобус дене кудалына. Палемдыме верышке миен шумек, мотор Элнетым ужынна. Арамлан огыл тудым сылнымут мастар-влак моктен возат, мурзо-шамыч тудын дене мурыштышт кугешнат. Мыят куанен эскеренам. Тудо кечывалвелкыла йога. Юл энгерыш йоген пура. Энгер серлаште тurlö пушенге кушкеш. Вудшо яндар.

Ксения КРАСНОВА.
Морко, Коркатово.

Звенигово районышто верланыше ял-влакын лумыштым палыза.

Эн шерге

Мый Кораксола ялыште илем. Суртна Молодёжный уремыште верланен. Тудым эше Камай урем маньна. Уремлан негызым Камай фамилиян колхоз вуйлатыше пыштен. Ялыште кок кевыт, медпункт, школ, клуб, ялсовет да пилораме улыт. Ял калыклан илаш да пашам ышташ йон пуалтын. Шочмо кундемем эн лишыл да шерге. Пуртгусшат сылне, калыкшат пашаче да поро кумылан.

Дмитрий ЕГОРОВ.

Морко район.

Марий калык ике элжым Онар мланде манеш. Онар мланде — Марий Эл.

Г.ВАСИН.

Йоча ача-ава пелен кушшаш

Ача-аван шке икшывышт уло гын, тиде кугу поянлык. Ашнаш налме йочалан шке йоратымашыштым, ныжылгылыкыштым пӧлеклен кертыт гын, икмынар пачаш пиаланрак улыт. Параньга район Кугу Пумарий ялыште илыше Максимовмыт еш (снимкыште) шым икшывым ончен кушта. Нунын дене лишкырак палыме лийынам.

Пашаче да поро кумылан озавате Людмила Рудольфовна кевытчылан ятыр ий пашам ыштен. Кум тылзаш кумшо йочам ашнаш налмеке, мӧнгыштӧ сурт сомылкам шукта. Пелашыже Александр Петрович скважиным буритлымаште тырша. Ача-ава ныл икшывылан ош тӱням пӧлекленыт, кум икшывым ашнаш налыныт.

Кугу эргышт, **Алексей**, 19 ияш. Салтак радамыште лиймыж деч вара шочмо элже ончылно порыштым шукташ Нижний Новгород олаште контракт почеш кодын. **Алёна** ден **Лиана** Элпанур школышто 9-ше классыште тунемыт.

Лиана акаж деч ик ийлан изирак гынат, школышко ондак каен. Чылт йыгыр ӱдыр гай улыт: ик парт коклаште шинчат, вашла польшкалат, умылат да икте-весыштым сайын шижыт. Эсогыл юзгунам икгай вургемым чият. Алёна коваж семын марла мураш йората, сылне йӱкшӧ дене школышто да ялысе тӱвыра пӧртыштӧ эртаралтше мероприятийлам сӧрастара. Йошкар-Оласе Пеледыш пайремыштат мастарлыкшым ончыктен. Яра жапыште сӱретлаш кумылан. Лиана бисер гыч тӱрлӧ арверым ышта. Акаж дене пырля мураш коштеш. Ӱдыр-влак

аван эн ӱшанле польшкалышыже улыт. Кӱмыж-совлам мушкыт, пӧртым эрыктат, пакчасаскам кушташ полшат. Пытаргыш жапыште кугыжа-ныш экзаменлан ямдылалташ кугу тӱткышым ойырат.

Нылымше шӧртнӧ падырашышт – **Даниил**. Тудо кудымшо классыште тунемеш. Спортлан шӱман. Ик жап бокс дене пенгыде кылым кучен. Кызыт йолташыже-влак дене пырля футболла талын модеш.

Максимовмыт шым икшыван ача-ава лияш шоненат огытыл. Юмо шоныдымын-вучыдымын эше кум икшывым пӧлеклен. Людмила Рудольфовнан шочмо шӱжарже тӱрлӧ неле илыш ситуацийыш логалын. Тудын шочшыжо-влакым чаманен, мӧнгӧ конденыт.

– *Ашнаш налмеке, шортынам, ятыр жап ойгыренам, эрже-касше вуйым пудыратенам. Молан шочмо ача-*

авашт пелен огыт куш, молан пӱрымаш тыге савыралын манын, шуко шоненам. Вет ме нунын пиалан ончыкылык илышышт верч мутым кучышаш улына. Ятыр йодым тургыжландарен гынат, икте-весе дек писын тунемынна. Шке икшывына семынак йӧратена, огына ойыркале, – ойла Людмила Рудольфовна.

Эстелам мӧнгышт кондымо годым индеш ияш лийын. Кызыт Даниил дене пырля кудымшо классыште тунемеш. Ӱдыр тунеммашлан кугу тӱткышым ойыра, книга лудаш йората. Куд ияш **Милана**

Кугу Пумарий школ пеленысе йочасадыш коштеш, вес ийын парт коклашке шинчеш. Акаж семынак тунемаш тырша. Эн изи шӱжарышт – ик ий да ныл тылзаш **Даша**.

– *Мыланна еш – эре икымше верыште. Кажне икшыве таза, пиалан лийже манын, чыла ышташ ямде улына. Чылангыштым умлаш тыршена, кертмына семын полшена. Изинек пашам ышташ кумылаждена. Арам огыл калыкыште ойлат: «Паша пукша, паша йӱкта, паша илаш туныкта». Тек вуй ӱмбалнына яндар кава лиеш, – ойлат ача-ава.*

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Тауштен илем

Авамн лӱмжӧ – Галина Витальевна. Тудо моткоч поро чонан айдеме. Ныжылге йӱкшӧ дене пелешта, вуем гыч ниялта гын, ойгемым вигак мондем. Мыйым поро пашам ышташ, чолга лияш, кугуракым пагалаш, изиракым чаманаш туныкта. Аваем чӱчкыдынак шыргыжше манын, тӱрлӧ семын куандараш тыршем. Мыланем илышым пӧлеклымыжлан кажне кечын тауштен илем.

Волжский, Сотнур.

Мария ВАСИЛЬЕВА.

Е.Я.Егоркина Курыкмари район Йынгы-Кушыргы ялеш шочын-кушкын. 1977-2009 ийлаште «Ямде лий» газет редакцийште корреспондентлан, ответственный секретарьлан пашам ыштен. Сулен налме канышыш лекмекыже, йоча да кугыен-влакым сылнымут пашалаж дене куандара. Россий писатель ушемын егже. Йочалан полеклыме икмыняр почеламутшым лудаш темлена.

Йүштылмаште

Йоратем мый йүштылаш,
 Ёлык-күшкыла ияш.
 Йолташем, поктен тый шу!
 Почешем кодат, ах-у?

Вүдым тый ит шыжыкте,
 Вучо мыйым верыште.
 Ийын кызытак миём,
 Да тагасена, шонем.

Теве лекте, ончыза!
 Ерым ийын вончышна.
 Кертна коктын, товатат,
 Вараш кодо поктышат.

Парня

Мый моштем шотлен да лудын,
 Омыл ынде падыраш.
 Шергалам книга мый түткын,
 Чу, йомакым кычалаш.

Со лудам, ом керт чарненак,
 А йомак парня нерген.
 Мый чыла-чыла луднемак,
 Жапым шуйкален ом керт.

Раш палем, полшат парня-влак
 Ум палаш, шотлаш, возаш.
 Сай паша ушна мардежла –
 Лу парня, күлеш шарнаш.

Ямле ончашат

Чодыра воктене

сылне нуржо
 Шыже веке, эх, пустанын чылт.
 Лач лышташ-влак,
 пуйто эркин куржын,
 Күшыгын волат,
 леведыт пырт.

Той лышташ ден
 леведалтше рокшо
 Чылт ковёрла
 мўндырчак коеш.
 Мийыде ом керт мый
 тушко йоршын,
 Куанен ончаш гына кодеш.

Шүртö дене шартышна
 түрлалтын,
 Түкө дене, уло йошкаргат.
 Той лышташ-влак
 угыч чонешталыт
 Да камвозыт – ямле ончашат.

Х.АЛЕКСАНДРОВА
 марланген.

Саламлена!

20 сентябрьште *Елизавета Яковлевна*
 70 ийым да *Людмила Петровна* 65 ийым
 теменйт. Пагалыме еҥна-влакым
 чапле лўмгечышт дене шокшын
 саламлена. Пенгыде тазалыкым,
 кужу ймырым, чон ласкалы-
 кым, усталык корнышто

*тўвыргö лектышым тыланена. Йоча газет-
 тын эртыме корныштыжо те келге кышам
 коденда. Пашаеҥ-влаклан пример лийын
 улыда да ончыко ўшанлын ошкылаш куа-
 тым пуэнда. Тау тыланда!*

**«Ямде лий» газет редакцийын
 коллективше.**

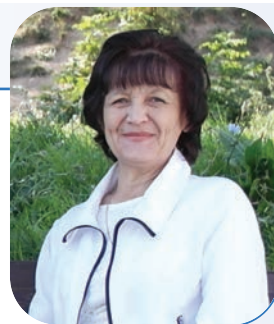
Йоча газет – ўшан йолташ

– *Людмила Петровна, йоча газетыште пашам ыштыме жап могай шарнымашым коден?*

– «Ямде лий» да курыкмари йылме дене лекше «Йамдй ли» йоча газет-влак – тиде мари йылмынам арален шогышо, самырык автор-влакым кушташ полшышо тўн энгертыш, возымо тўняшке икымше ошкылым ышташ полшышо школ. Мыят илыш корнем «Ямде лий» газет дене кылденам. Студент жапыштак «Ямде лий» редакцийшке коштынам да возымо паша деке шўмангынам. Эртыше курымын 70-ше ийлаште чот шуко юнкор лийын. Школлаште сылнымут кружок пашам ыштен.

«Ямде лийыште» коло вич ий утла пашам ыштыме

Л.П.Ягодарова Курыкмари район Сарансола ялеш шочын-кушкын. Мари кугыжаныш университетыште тунеммыж годымак «Ямде лий» йоча газет дене кылым кучен. Варажым йоча газетын уста коллективышкыже ушнен. Кызыт «У сем» журналын тўн редакторжылан ышта.

жапыште курыкмарла лекше «Йамдй ли» йоча газетыште шым ий наре тыршенам. Сылнымут мастар Елизавета Егоркина полшымо дене газет пашалан утларак кумыланынам. Мый корректор, корреспондент, отдел вуйлатыше, ответственный секретарь семын ыштенам. Йоча-влак коклаште пашам ыштыме годым чонем дене эре самырык кодынам. Туныктышо семын нунын койыш-шоктышыштым умылаш тыршенам. Тыге каласыме шуэш:

«Ямде лий» – йоча газет,
 «Ямде лий» – ўшан йолташ.
 «Йамдй лият» – сай газет,
 Кўлеш тудымат мокташ.

«Ямде лийыште» пашам ыштыме жапым лач порын гына шарналтем. Газетын кажне лаштыкшым сылнештара шыршенна, уло вийкуатнам пашалан пуэнна. Пелед, уэм, моторешт, йоча газет! Кажне лаштыкет ўдыррвезе-влакым куандарыже, Чолгашўдыр семын корным волгалтарыже!

Л.ГРИГОРЬЕВА мутланен.

Электротулым аныклена

Электричествым шотлышо прибор-влак кок түрлө лийт: индукционный да электрон. Индукционный (1-ше сүрет) прибор-влак шукрыак (15 ий марте) пашам ыштат, кучылтмаште йонанрак улыт. Электрон (2-шо сүрет) счётчыште мыняр электровийым кучылттым таблошто вигак ужаш лиш.

Электрон счётчик түрлө тарифан лиш. Ик тарифан тичмаш рокотым ончыкта гын, кок тарифан кечывалым да йүдым кучылтмо электровийым посна палемда.

Йоча-влак, мөнгыштыда могай счётчик улмо нерген ача-авада деч йодса, мыланна возен колтыза.

Калык пале

- Тылзын кокымшо арняштыже кол сутлана.
- Ерысе нужгол энерысе деч ик арня вара модеш.

Шөртнө шыже

Йочасадыштына «Шөртнө шыже» сүрет конкурсым иктешленна. Шыжын моторлыкшым, ойыртэмжым икшыве-влак сүретыштышт мастарын ончыктен моштеныт. Ал түс дене волгалтше пушенге-шамыч, лывыла койын велше лышташ-влак пеш сөралын койыныт. Ах, шыже пүртүсна могай мотор! Йоча-шамычым саламлаш Шөртнө шыже шкеак унала толын (снимкыште). Тудын деч пөлекым налаш кугу куан лийын.

Н.ГОДУНОВА.

Йошкар-Ола, 80-ше номеран «Ўжара» йочасад.

Мастар кид

Түрлө түсан лышташ-влак кучылтын, онгай композицийым кельштарыза. Фотом ыштен, редакцийшык колтыза.

Пайдале кешыр

✉ Пакчасаска кокла гыч мыланем кешыр эн чот келша. Йошкар-нарынче түсшак кумылем савыра. Эше тазалыклан пайдале. В, РР, С, Е, К витамин-влакклан да каротинлан поян. Каротин организмште А витаминыш савырна. Тудыжо шинчалан пеш күлешан. Сандене мый кечыште 2-3 кешырым качкашак тыршем. Илышыште тазалык эн шергакан.

Ксения БОГОЛЮБОВА.

✉ Мый арбузым йоратем. Тудо шокшым йоратыше саскалан шотлалтеш. Пытартыш жапыште Марий Элыштат кушташ тўналыныт. Тений меат кок йырангым шынден улына. Игече лач келшыше лийын. Арбуз сайын шочын. Пеш тамле ыле.

Илья ВИШНЯКОВ.

Морко, Коркатово.

СЕНТЯБРЬ		ОКТАБРЬ	
28	из 18:00	ЭЛНЕТ Драме 105-ше театр тургымым почмаш	3 ш. 10 к.
30	шм 16:00	ОКСА ТУЛ / Блеск монет С.Чавайнын произведенийже-влак немзеш калык комедий	2 ш. 10 к.
ОКТАБРЬ			
6	кг 18:00	МҮКШ ОТАР / Пасека Драме	1 ш. 45 к.
7	шм 16:00	МҮНДЫР ЯЛЫШ ТОЛЫН КАЧЕ Комедий / Хутор, престиж и котик	1 ш. 50 к.
8	вс 11:00	ЗОЛУШКА Сказка	1 ч.
8	вс 16:00	ПОСАДИТЬ ДЕРЕВО Шутка в одном действии	1 ч.

«Ямде лий» газет
Тўн редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdellii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влакклан)
Сайтын адресше: yamdeliiy.pf

УЧРЕДИТЕЛЬ:
Марий Эл Республикысе
Культур, печать да
калык-влакын пашашт
шотышто министерстве.

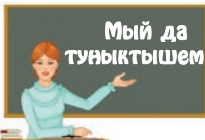
Газетым редакцийште
погымо да версталыме,
«Марий Эл Республикысе
Правительствын типографийже» ООО-што ямде
оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын
адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскериме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01335,
2021 ий 29 сентябрьште пуымо.

0+ Печатьш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шонымашышт түрлө лийын кертыт. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательнын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькыше урем, 20-шо пöрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82.

Максим ЕРАЛЁВ (Медведево, Куяр) – туныктышыжо Л.В.Алексеева дене пырля.

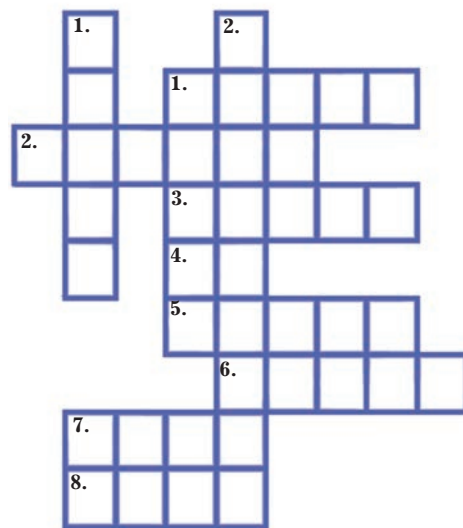
Елизавета ТЫМБАРШЕВА (2-шо номеран Шернур школ) – туныктышыжо Н.М.Конакова дене пырля.

Пучымыш

Шўльб пучымыш шолеш:
 Пуч-пуч-пуч-пуч...
 Шўраш пырче тўрштылеш:
 Лыч-лыч-лыч-лыч.
 Ивукат куаналеш,
 Аваж деч кочкаш йодеш:
 – Пу! Пу! Пу! Пу!
 Аваже тыге манеш:
 – Чу-чу-чу-чу!
 Совлам Ивук налеш,
 Шўвыл вўдшў йогалеш:
 Йыл-йыл-йыл-йыл.
 Шем шинчаже ончалеш:
 Чыл-чыл-чыл-чыл.
 Пучымыш кўын шуэш:
 Пуш-пуш-пуш-пуш.
 Ава кўмыжым налеш –
 Ивук эргым пукшалеш.

В.САВИ.

Кроссворд

Кўшыч ўлыкў:

1. Кешырым кочкаш йўратыше янлык.
2. Тиде «полатыште» янлык-влак илат.

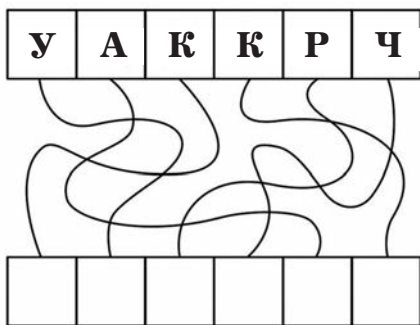
Шола гыч пурлашке:

1. Имешыже олмам, понгым нумалеш.
2. Тупшо корнан, ур гай коеш.
3. Чоя, чывым шолыштшо янлык.
4. Пўкшым, пўгыльмым пога.
5. Кенежым энгыжым пога, телым вынемыште мала.
6. Тўкан кугу янлык.
7. Пушкыдо пунан янлык.
8. Сур тўсан янлык.

Костя ШЕХУРДИН.
 Шернур, Кукнур.

Интернетсе сўрет-влакым кучылтмо.

Пирамидкым ўрдыж гыч ончалын, тудын кўшыч кузе коймыжым кельштарен чиялтыза.

Могай мут лектеш!

Я курыкыш кўза, я курык гыч вола, но эре верыштак кодеш. Мо тиде?

10 ойыртемым кычалза.